

Kuznetsova S.O.,
Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Lysenko Ya.A.
master

Kharkiv Trade and Economics Institute KNTEU, Kharkiv

PROBLEM OF ANALYSIS OF MATERIAL CURRENT ASSETS

Кузнецова С.О.

К.е.н., доцент

Лисенко Я.А.

магістрант

Харківський торговельно-економічний інститут КНТЕУ

ПРОБЛЕМА АНАЛІЗУ МАТЕРІАЛЬНИХ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ

The article considers the main problematic issues of the analysis of the company's current assets in the context of the analysis methodology and its information support, an analysis of the possibilities for improving the efficiency of the enterprise's functioning, analysis of the effective formation and use of working capital.

Keywords: *analysis, current assets, inventories, current assets, analysis of current assets, enterprise, expenses, cycle.*

У статті розглядаються основні проблемні питання аналізу поточних активів підприємства в контексті методології аналізу та її інформаційної підтримки, проведено аналіз можливостей покращення ефективності функціонування підприємства, аналіз ефективного формування та використання оборотних активів.

Ключові слова: *аналіз, оборотні активи, запаси, обігові кошти, аналіз поточних активів, підприємство, витрати, цикл.*

Оборотні активи є одним з компонентів майна підприємства. Стан та ефективність їх використання є однією з основних умов успішної роботи підприємства. Розвиток ринкових відносин визначає нові умови їх організації.

Загальновідомо, що функціонування бізнесу та економічна стабільність підприємства значною мірою залежать від наявності робочих активів, їх структури та вартості застосування. В результаті в управлінні оборотними активами, поряд з плануванням та обліком, включається систематичний аналіз їх складу, динаміки та співвідношення потреб поточної фінансово - господарської діяльності, що дозволяє виявити можливі покращення використання поточних активів, скорочення тривалості комерційного циклу, забезпечення безперервності процесу продажу товарів з найнижчої вартості грошових ресурсів.

Поточні активи - це сукупність вартостей майна підприємства, яке обслуговує поточну виробничу та комерційну діяльність, і повністю споживається протягом одного робочого циклу. Оборотні активи - найбільш динамічна та ліквідна частина майна будь-якого підприємства [5].

Аналіз оборотних активів важливий при аналізі фінансового стану підприємства, оскільки у зв'язку з його економічною діяльністю вони виконують обслуговуючу функцію, тобто в процесі обігу оборотного капіталу генерується прибуток від реалізації, що в основному є основним джерелом коштів, забезпечення успішної роботи підприємства. Результати аналізу поточних активів розглядаються як інформативний компонент прийняття управлінських висновків на різних рівнях управління. Висновки керівництва включені як важливий компонент у здійсненні всіх управлінських функцій. Вони розглядаються як конкретний механізм їх реалізації. Зокрема, визначення цілей розвитку підприємства обумовлено вибором певної альтернативи їх різноманітності. Кожен період управлінської роботи передбачає підбір та оцінку ступеня охоплення вирішуваних завдань, що досягається шляхом прийняття управлінських рішень [2].

Майже кожен метод аналізу оборотного капіталу виділяє оцінку ефективності їх використання. Ефективність використання оборотних активів характеризується, перш за все, їх оборотністю. Загальний оборот усіх оборотних активів формується з часткового обороту певних складових оборотних активів. Як загальний оборот, так і частковий оборот деяких компонентів поточних активів характеризуються такими показниками:

- коефіцієнт обороту коштів;
- тривалість одного обороту;
- середній баланс оборотного капіталу;
- коефіцієнт завантаження грошей в обіг.

Ефективність застосовуваного методу аналізу оборотних активів залежить від обсягу підприємства, на підставі якого проводиться аналіз. Окремі характеристики та співвідношення передбачені для підприємств, що займаються торгівлею, а деякі - для промислових підприємств. Вибрані показники для аналізу поточних активів залежать від правильності результату, на основі якого прогнозується подальший розвиток компанії. Одним з напрямків вдосконалення інформаційної підтримки аналізу поточних активів є формування обліково - аналітичної системи підприємства з точки зору управлінського аспекту [3]. Покращення інформаційного змісту аналізу поточних активів полягає в покращенні інформаційного потоку бухгалтерського та фінансового обліку та є процесом безмежного цілеспрямованого збору відповідних інформаційних даних, важливих для аналізу. У цьому випадку потоки інформації стануть вертикальними: потік керівництва та вимоги щодо формування облікової інформації, важливої для аналізу поточних активів, та зростаючий потік облікової інформації як ресурсу, готового до використання в цілях аналізу [4]. Таким чином, рішенням проблем аналізу поточних активів є розробка єдиного підходу до методології аналізу та вдосконалення інформаційної складової аналізу поточних активів. Поточні активи торгової компанії є невід'ємною частиною його економічної діяльності.

Специфіка виробничо - господарської діяльності - значна частина обігових коштів у активах організації, внаслідок чого для господарюючого суб'єкта проблема продуктивності використання оборотного капіталу. Економічний стан, ліквідність та платоспроможність компанії багато в чому залежать від використання оборотних коштів, їхньої оцінки, розміру та структури. Внаслідок того, що обіговий капітал становить провідну частку ліквідних активів, їх розмір повинен бути достатнім для забезпечення ритмічної однорідної роботи організації та, як наслідок, прибутку.

Використання оборотних засобів у господарській діяльності повинно здійснюватися за мінімальний час і максимальну швидкість обігу та їх перетворення в реальні гроші для подальшого фінансування та придбання нового оборотного капіталу. Потреба у фінансуванні пропорційна коефіцієнту активності активів. Чим нижче оборот оборотного капіталу, тим більша потреба у залученні додаткових джерел фінансування, оскільки підприємство не має власних коштів на здійснення господарської діяльності [11]. Однією з важливих причин браку робочого капіталу у великій кількості торгових організацій є відсутність стабільного потоку сировини. Це призводить до того, що воно закуповується раз в тридцять і п'ятдесят разів більше, ніж щоденний рівень споживання сировини. В результаті існують значні платежі, які вимагають наявності оборотного капіталу. Надання необхідного оборотного капіталу, який дозволяє компанії платити за сировину та заробітну плату, на практиці здійснювати витрати, пов'язані з виробничою та збутовою діяльністю, зводиться до необхідності вирішувати складні проблеми. Перша з них, рішення якої має можливість значно поповнити оборотний капітал організації - управління запасами. Згідно з західними підручниками з фінансового менеджменту, з точки зору достатності обігових коштів, жоден із факторів не має такої важливості, як швидкість обігу товарно - матеріальних запасів. Але для того, щоб визначити вплив цього фактора на українську реальність, необхідно знати, принаймні, точні відомості про наявність запасів та розрахунку стандартів їх застосування. Тобто, все починається з питань якості бухгалтерського обліку. Потрібно вдосконалити систему бухгалтерського обліку на складах. Часто суб'єкт господарювання купує таку ж сировину за різними витратами. Замовники мають всю сировину, написану на різних картках (оскільки вона містить іншу ціну). Бухгалтерія зобов'язана списати цю сировину для певної конкретної вартості, але оскільки вона списується з різних карток, отримується новий спосіб письма - імовірнісний, оскільки картка лежить у складі зберігача. Звичайно, керувати коштами неможливо на основі упереджених даних [7]. На сьогоднішній день найбільш поширеним в нашій країні став метод оцінки вартості акцій за фактичною собівартістю продукції. Проте при його застосуванні в умовах довгострокової економії запасів, характерних для більшості організацій, по-перше, витрати на виробництво скорочуються, по-друге, вартість залишкових матеріалів значно знижується, а

отже штучно переоцінюється їх оборот. Оцінка інвентаризації запасів за ціною перших покупок (метод FIFO) призводить до формування вартості реалізованої продукції на основі нижчих цін на матеріали, а їх залишки оцінюються за найвищою ціною. Отже, оборот оборотних активів у цьому випадку буде об'єктивно нижчим, ніж у застосуванні раніше розглянутих методів оцінки вартості акцій. Одним з методів вирішення цієї проблеми є введення інвентаризації та обліку в обліку за середньою ціною, наданою П(с)БО 9 «Запаси» [9]. Ще однією сферою збільшення поточних активів є вдосконалення системи розрахунків. Для прискорення розрахунків, перш за все, необхідно знати всіх платників. Для цього потрібен реєстр, який включає в себе інформацію про суми контрактів, терміни та інші параметри, пов'язані з отриманням платежів. У той же час варто врахувати, хто затримає платежі і скільки, а хто взагалі не платить. Аналіз практичних даних показав, що в умовах переходу до ринкової економіки ситуація з оборотними коштами в більшості підприємств серйозно погіршилася через не тільки місцеві, але і загальні причини. Наприклад, зміни в єдиному економічному просторі, зниження виробництва, зростання цін і т. Д. Нові моделі оцінки поточних активів зобов'язані пройти через "пробіг", які добровільно приймаються торговельними підприємствами.

Великий вплив на прискорення обороту обігових коштів (збільшення кількості революцій) забезпечує реалізацію досягнення науково-технічної підтримки та організації матеріально - технічного забезпечення та збуту, що визначає вартість продажів. Управління оборотним капіталом є важливим завданням, яке кожен бізнесмен вирішує щодня. Зміна статистичних даних показує, що обігові кошти складають у середньому від 58 до 75% усіх активів підприємств різних форм власності країн Західної Європи [10]. Склад і структура обігових коштів також відображає галузеву специфіку. Аналіз статистичних даних в Україні показує, що найбільша частка запасів усіх видів у оборотному капіталі спостерігається в сільському господарстві (71,9%), по друге - промисловість (28,6%), частка запасів у оборотному капіталі торговельних компаній становить 17,6%. У ході роботи було виявлено проблеми ефективного використання оборотних активів, які є результатом недостатньої швидкості їх обороту, прийняття невірних висновків фінансового менеджменту, а також може бути результатом недосконалості системи розрахунків з іншими учасниками ринкових відносин. Підприємство може уникнути таких проблем, але для цього необхідно зосередитися на трьох основних напрямках:

- інформаційна підтримка управлінської роботи у сфері формування ресурсів;
- аналітичне забезпечення висновків у виборі схем та інструментів формування поточних активів;

- забезпечити належний внутрішній контроль за цільовим використанням коштів, ефективність кожного підрозділу для забезпечення ефективного руху оборотних коштів суб'єкта господарювання.

Висновок. Таким чином, результати дослідження свідчать, що для ефективної роботи організації бажано оцінити статки оборотних активів. Важливо також автоматизувати всі процеси та мотивацію персоналу для виконання завдань. Ліквідація цих недоліків дозволить економічному суб'єкту в майбутньому більш ефективно здійснювати облік матеріально-технічних активів, що підвищить продуктивність підприємства.

Література:

1. Аналіз використання оборотних коштів організації. Реферат/ [Електронний ресурс]. Режим доступу <http://ukrbukva.net/page,24,28590-Analiz-ispol-zovaniya-oborotnyh-sredstv-organizacii.html>
2. Бухгалтерський словник. / За ред. проф. Бутинця Ф.Ф. – Житомир: ПП “Рута”, 2001. – 224 с.
3. Бухгалтерський фінансовий облік: підручник для студентів спеціальності “Облік і аудит” вищих навчальних закладів [Ф.Ф. Бутинець та ін.]; під заг. ред. [і з передм.] Ф.Ф. Бутинця. – 8-ме вид., доп. і перероб.–Житомир: ПП “Рута”, 2009.–912 с.
4. Гаценко - Колумбет О.П. Оборотні активи підприємства: проблеми теорії обліку [Електронний ресурс] / О. П. Гаценко-Колумбет // Вісник Житомирського державного технологічного університету. Сер. : Економічні науки. - 2013. - № 1. - С. 42-47. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vzhdtu_econ_2013_1_10
5. Демченко Т. А. Напрями удосконалення обліку, аналізу та аудиту оборотних активів підприємств на базі сучасних комп'ютерних технологій [Електронний ресурс] / Т. А. Демченко // Інвестиції: практика та досвід. - 2011. - № 23. - С. 51-54. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipd_2011_23_16
6. Колумбет О. П. Облікова політика в системі управління оборотними матеріальними активами [Електронний ресурс] / О. П. Колумбет // Збірник наукових праць Державного економіко-технологічного університету транспорту. Сер. : Економіка і управління. - 2014. - Вип. 27. - С. 236-244.
7. Мельничук К.С. Управління оборотними активами підприємства як необхідна складова забезпечення їх ефективної діяльності / К.С. Мельничук // Наука й економіка. – 2009. – № 4(16). – Т. 2. – С.108-112.
8. Положення стандарт бухгалтерського обліку №9 “Запаси” [Електронний ресурс]. Режим доступу <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99>
9. Райзберг Б.А. Сучасний економічний словник / Райзберг Б.А., Лозовський Л.Ш., Стародубцева Е.Б. – 5-е изд., Перераб. і доп. – М.: ИНФРА-М, 2006. – 495с.
10. Турко М. О. Особливості обліку оборотних активів на підприємствах харчової промисловості [Електронний ресурс] / М. О. Турко, Г. С. Макарова, А. Є. Довженко // Економічний простір. - 2015. - № 93. - С. 263-271
11. Управління оборотним капіталом підприємства. Дипломна магістерська робота [Електронний ресурс]. Режим доступу http://ua-referat.com/Управління_оборотним_капіталом_підприємства
12. Філімоненков О.С. Фінанси підприємств: [Навч. посіб.] / Філімоненков О.С. – 2-ге вид., переробл. і допов. – К.: МАУП, 2004. – 328 с.